

садзейнічае развіццю яго творчай пошукавай накіраванасці, агульнай культуры.

Важным момантам у арганізацыі дыялагічных зносін на занятках з'яўляецца падбор матэрыялаў для абмеркавання. Пунктам адліку тут прызнана выступаць шматварыянтнасць магчымых рашэнняў, што адлюстроўвае рэаліі рэчаіснасці і прымушае студэнтаў да пошуку найбольш аптымальных варыянтаў. Акрамя таго, станоўчы эффект у актывізацыі творчага патэнцыялу аўдыторыі дае папярэдняя падрыхтоўка студэнтамі альтэрнатыўных паведамленняў на адну і тую ж тэму. Пры такім падыходзе дыялог дазваляе абмежаваць магчымасці аднабаковага ўспрымання і тлумачэння праблемы і, наадварот, забяспечвае поліварыянтнасць у падыходах да вырашэння пытанняў.

У рамках дыялога пазнавальная і пераўтваральная дзейнасць студэнтаў становіцца больш жывой, хваляючай, эмацыянальна насычанай. Эмоцыі, як выраз стану чалавека у адпаведнасці з задавальненнем яго патрэбнасцей, даюць індывіду магчымасць актывізаваць і прыводзіць да гатоўнасці свой духоўны патэнцыял, які складаюць веды, ацэнкі, пачуцці, перакананні і г.д. Выступаючы як мабілізуючая сіла, эмацыянальныя перажыванні, з другога боку, дазваляюць глыбей асэнсаваць і засвоіць вучэбны матэрыял.

Такім чынам, пашырэнне выкарыстання ў працэсе навучання дыялагічнай формы зносін дазваляе вырашыць шэраг педагагічных праблем: высветліць інфармаванасць і падрыхтаванасць студэнтаў па канкрэтных пытаннях, ўзяць увагу і цікавасць да работы, садзейнічаць развіццю назіральнасці, асацыятыўнай, лагічнай, вобразнай памяці, фарміраванню самастойнай пазіцыі ў ацэнцы праблемы і пошуку яе нестандартнага вырашэння. Улічваючы, што рэаліі сённяшняга жыцця ўсё больш настойліва арыентауюць грамадства на пераход да творчых метадаў вырашэння праблем, больш актыўнасць ўкараненне ў педагагічны працэс дыялагічнай формы навучання будзе садзейнічаць далучэнню студэнтаў да творчасці ўжо ў студэнцкія гады.

Валахановіч С.А.,
аспірантка

ФАРМІРАВАННЕ Ў СТУДЭНТАЎ ПРАФЕСІЙНАЙ АРЫЕНТАЦЫІ НА МАСТАЦКАЕ РАЗВІЦЦЕ ДЗЯЦЕЙ У СЯМ'І

Час дыктуе прыярытэтныя накірункі працы ў навучальна-творчым працэсе ВНУ культуры. Ідзе актыўны пошук нетрадыцыйных форм удасканалвання здольнасцей студэнтаў. Акцэнты прафесійнага накірунку змяшчаюцца ў сферу духоўнага станаўлення асобы на аснове мастацкага вопыту. Мэта — стварэнне матывацыйнай асновы для самастойнай працы студэнта па мастацкаму самавяхаванню.

Разуменне значнасці прафесійнай дзейнасці адбываецца тады, калі студэнт адчувае, што ўсё, пачуе на занятках, — гэта і пра яго асобу, і пра яго жыццё, і пра яго будучую прафесію. Толькі тады ён пачынае актыўна далучацца да працэсу пошуку вобраза сваёй будучай прафесіі.

Гатоўнасць да прафесійнай працы ў сферы «чалавек - чалавек» патрабуе ведаў, уменняў і навыкаў, фарміравання у сябе шматлікіх пачуццяў, магчымасцей дыягназіраваць свайго пацыента і прапаноўваць яму псіхакарэкцыйныя рэцэпты, быць прафесійным майстрам кантактавання і ўсведамляць сваю далучанасць да свету.

У працэсе заняткаў студэнт пазнае сябе і іншых, цяжкасці свайго характару, вучыцца размаўляць, слухаць, разумець суразмоўцу, г.зн. набывае вопыт работы з людзьмі.

Працэс навучання — гэта ўнутраны, схаваны ад выкладчыка працэс адкрыцця студэнтам новых для сябе магчымасцей, якія дазваляць актыўна развіваць свае здольнасці і ўдасканалваць самаадукацыю.

Будучы сацыяльны педагог зможа зразумець іншага чалавека (кліента) толькі тады, калі ён разумее сябе, працуе над сабой, можа дапамагчы сабе сам.

Задача педагога — закрануць тваю пытанні, якія хваляюць душу і сэрца

студэнтаў. Самыя разнастайныя пытанні задаюць яны педагогу: па якіх прынцыпах і правілах жыць, што з'яўляецца больш важным — матэрыяльны ці духоўныя каштоўнасці, як стаць па-сапраўднаму шчаслівым, як пазбавіцца ад дурных звычак і інш.

Студэнт шукае магчымасць угледзець у выкладчыку не толькі чалавека, які ведае і разумее жыццё, але і яго сімпатыі і антыпатыі, этычныя, эстэтычныя і сацыяльныя ідэалы. Для навучэнцаў вельмі важна зразумець, наколькі цікавай і захапляючай будзе выбраная прафесія. Толькі тады яны пераканваюцца ў правільнасці свайго выбару — стаць сацыяльным педагогам.

Сацыяльная работа заснавана на альтруізме і накіравана на тое, каб дапамагчы людзям ва ўмовах асабістага і сямейнага крызісу п'яўсядзённага жыцця, а таксама па магчымасці грунтоўна дапамагчы вырашыць іх праблемы.

Як бачым, неабходны спецкурс, які дапаможа студэнтам зарыентавацца на работу з сям'ёй. Менавіта ў сям'і адбываецца фарміраванне духоўнага светаадчування і развіцця дзіцяці.

Спецкурс дапаможа студэнтам прафесійна авалодаць вопытам выхавання і развіцця дзіцяці ў сям'і, убачыць магчымасці і патэнцыял сям'і ў мастацкім выхаванні.

Практычныя заняткі маюць намер выкарыстання і ўжывання разнастайных метадаў: жывых вобразных апісанняў падзей і эпизодаў дзяцінства, творчых расказаў, гульні і інш. Мэта такіх заняткаў — стымуляванне псіхічных працэсаў утулення і памяці, заахвочванне студэнтаў набываць веды, ўменні і навыкі самастойным шляхам. Заданні разлічаны на развіццё ўменняў аднаўляць і асэнсоўваць перажыванні і мары, напрыклад: «у дзяцінстве мне больш за ўсё падабалася...», «у вольны час я з ахвотаю перачытаў бы кнігі, якія мне чыталі ў дзяцінстве...». Яны стымулююць дзіцячую моўную творчасць, фантазёрства, узнаўляюць небывышы данкольнага дзяцінства.

Магчыма выказаць здагадку, што элементарныя формы эстэтычных адносін да свету ўласцівы ўсім дзецям, але неабходны пошук

шляхоў, форм і сродкаў, якія б дапамагалі развіваць мастацка-творчыя здольнасці дзіцяці ва ўмовах сям'і. Аднабаковае духоўнае рэзвіццё -- недахоп выхаваўчай работы ў сям'і, дзе фарміруецца чалавечая асоба.

Спецкурс «Мастацкае развіццё дзіцяці у сям'і» дасць магчымасць не толькі сфарміраваць некаторыя ўменні і навыкі, неабходныя ў прафесійнай дзейнасці, але і дапаможа студэнтам, якія маюць сям'ю, атрымаць веды па пытаннях мастацкага развіцця дзіцяці у сям'і, азначыць шляхі фарміравання гатоўнасці бацькоў да гэтай дзейнасці, вызначыць кампаненты такой гатоўнасці, знешнія і ўнутраныя яе ўмовы.

Сёння трэба паклапаціцца аб духоўнасці сям'і, закладзі фундамент, неабходны для фарміравання культуры, якая абумоўлівае выхаванне і развіццё дзіцяці ў сям'і, вырошчванне ў яго душы такіх вобразаў, якія будуць садзейнічаць успрымання добра і характа.

Прафесійная арыентацыя сацыяльных педагогаў на работу у сям'і будзе садзейнічаць актуалізацыі і развіццю патэнцыялу студэнтаў.

Бялоў У.І.,
дацэнт

ФАРМІРАВАННЕ Ў СТУДЭНТАЎ АРГАНІЗАТАРСКІХ УМЕННЯЎ ПРЫ ПАДРЫХТОЎЦЫ ПАЗНАВАЛЬНЫХ ПРАГРАМ У СОЦЬУМЕ

Арганізатарская дзейнасць па падрыхтоўцы і правядзенню пазнавальных праграм у соцыуме, як і любая іншая, складасца з шэрага паслядоўных дзеянняў: унутраных (калі неабходна абмеркаваць тэму пастаноўкі, распрацаваць альбо знайсці сцэнарый, прааналізаваць магчымасці яго ажыццяўлення ў соцыуме і г.д.) і знешніх -практычных дзей (калі пачынаецца ўзасмадзяе пастаноўчы праграмы з тымі, хто ўдзельнічае альбо глядзіць яе).